

Asia: VN/3785/2024

Lausuntopyyntö: hallituksen esitysluonnos eduskunnalle rautatieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Riihimäen kaupunki pitää esitysluonnoksen päämäärää pääosin hyvänä. Tavoite, jonka mukaan alueellisten viranomaisten järjestämä ostoliikenne rautateillä olisi mahdollista, on hyvä. Myös rautatieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän siirtämisellä liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille voi parhaimmillaan tuoda tavoiteltuja synergiahyötyjä lento-, linja-auto- ja junaliikenteen hankintojen ja liikenteiden suunnittelun osalta, kun myös bussiliikenteen toimivaltatehtävät tullaan keskittämään Traficomiin. Riihimäen kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että maakuntarajat ja toimivalta-alueet ylittävä junaliikenne hankittaisiin nykyisen kaltaisesti siten, että valtiolla kansallisena viranomaisena olisi edelleen kokonaisvastuu mm. R-junaliikenteen hankinnasta ja järjestämisestä.

Esitysluonnoksessa on arvioitu hankkeen vaikutuksia mm. julkiseen talouteen ja viranomaistoimintaan. Luonnoksessa todetaan, että alueellisen toimivallan mahdollistaminen lisää rautatieliikenteen järjestämisestä aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia kunnille, jos uusia, kunnista muodostuvia alueellisia viranomaisia syntyy. Esitysluonnos on laadittu siitä näkökulmasta, että miten alueellinen toimivalta vaikuttaa toimivaltakuntien tehtäviin ja hallinnollisiin kustannuksiin. Riihimäen kaupunki on erityisesti huolissaan kunnille tulevasta kustannuksista, jotka syntyvät rautatieliikenteen hankinnoista toimivalta-alueita ja hankintakokonaisuuksia pilkkomalla. Seudullinen junaliikenne on tässä suhteessa vielä melko selkeä kokonaisuus, kun joukkoliikennettä voidaan seudun sisällä suunnitella kaikki kulkumuodot huomioon ottaen. Ongelma liittyy näkemyksemme mukaan nimenomaan usean maakunnan läpi kulkeviin lähiliikenteen junavuoroihin, kuten Helsingin ja Tampereen väliseen R-junaliikenteeseen tai Riihimäen ja Lahden väliseen G-junaliikenteeseen.

Mikäli esimerkiksi R-junaliikennettä ja sen kustannuksia aletaan jakamaan usealle hankintaviranomaiselle, sekä myös erikseen niille kunnille, jotka eivät olisi junaliikenteen toimivaltaisia viranomaisia, niin hankinta kuormittaa sekä hallinnollisesti, että taloudellisesti tarpeettoman laajasti kuntia ja viranomaisia ja tällä olisi merkittävä vaikutus julkiseen talouteen

myös paikallisesti. Riihimäen kaupunki katsoo, että maakuntarajat ja toimivalta-alueet ylittävä junaliikenne tulee hankkia nykyisen kaltaisesti siten, että valtiolla kansallisena viranomaisena olisi edelleen kokonaisvastuu mm. R-junaliikenteen hankinnasta ja järjestämisestä.

Luonnoksen mukaan kansallinen toimivaltainen viranomainen ei voi järjestää alueellista junaliikennettä sellaisella alueella, jonka toimivalta kuuluu toiselle viranomaiselle. Nykykäytännön mukaan linja-autoliikenteessä alueelliset toimivaltaiset viranomaiset vastaavat liikenteestä alueellaan, mutta kansallinen toimivaltainen viranomainen (ELY-keskus) voi silti hankkia useamman toimivalta-alueen läpi kulkevaa liikennettä. Riihimäen kaupunki toteaa, että tämäntyyppinen malli tulisi olla käytössä myös lähijunaliikenteessä.

Jämsen Anna
Riihimäen kaupunki